

2015 Europaåret för utvecklingssamarbete

vår värld
vår värdighet
vår framtid

2015 är ett avgörande år för det globala utvecklingssamarbetet. Millenniemålen från 2000 ska uppnås och nya globala utvecklingsmål för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling ska antas av FN i september.

De nya målen för hållbar utveckling är nära knutna till den konferens om utvecklingsfinansiering som kommer att äga rum i Addis Abeba i juli. Där kommer det internationella samfundet att besluta om vilka resurser som behövs för att uppnå hållbar utveckling. De nya hållbara utvecklingsmålen påverkar också klimatförhandlingarna och FN:s klimatavtal som ska antas i Paris i december. Därför har EU-kommissionen utsett 2015 till Europaåret för utvecklingssamarbete (European Year for Development, EYD2015).

EU är världens största givare

Med cirka 56 miljarder euro i utvecklingsbistånd under 2013¹ står EU och dess 28 medlemsländer tillsammans för mer än hälften av världens bistånd.

EU beslutar i rådet om gemensamma policyramverk med gemensamma mål och övergripande lösningar på globala utmaningar. Det blir effektivare än om de enskilda medlemsländerna agerar var för sig. EU arbetar i 140 länder och har därför den tyngd som krävs för att ta sig an globala utmaningar.

Sveriges andel av EU:s bistånd

Sverige bidrar årligen med cirka 250 miljoner euro till EU-biståndet vilket motsvarar cirka 7 procent av Sveriges totala biståndsbudget (2014). Detta bidrag till EU:s bistånd utgör i sin tur cirka 3 procent av EU:s totala biståndsbudget.

Sverige bidrar till EU:s utvecklingssamarbete och humanitära bistånd i första hand genom den årliga EU-medlemsavgiften, men också genom separata bidrag till Europeiska utvecklingsfonden (EUF).

¹ Siffror för 2014 presenteras i augusti 2015.

En agenda för förändring

EU:s agenda för förändring (Agenda for Change, AFC), är EU:s utvecklingspolicy från 2012.

Det övergripande målet är att minska fattigdomen. I agendan slås fast att EU ska fokusera på två områden:

- 1 Människliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och andra nyckelfrågor för god samhällsstyrning
- 2 Inkluderande och hållbar tillväxt för mänsklig utveckling

Några exempel är:

- Differentiering – stödet ska gå till de länder där utvecklingsbiståndet kan få störst effekt och där det behövs som mest.
- EU-insatserna ska inriktas på högst tre områden per land. Bättre EU-samordning ska ge större genomslag och bättre resultat.
- En samstämmig politik – utvecklingsaspekter ska beaktas i all EU-politik. På så sätt kan EU till exempel se till kopplingen mellan utveckling och handel.

Svenska prioriteringar

Sveriges övergripande mål är att stärka EU som global utvecklingspolitisk aktör. Sverige var aktivt i framtagandet av EU:s agenda för förändring och arbetar nu för att agendan får genomslag när EU genomför sitt bistånd.

Några viktiga svenska prioriteringar är:

jämställdhet – Sverige ska driva en feministisk utvecklingspolitik och särskilt verka för kvinnors rättigheter samt frågor rörande sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR);
miljö och klimat – för att vi ska kunna utrota fattigdomen måste också ett miljö- och klimatperspektiv vara en central utgångspunkt i allt utvecklingssamarbete;
ökad samstämmighet – mellan olika politikområden i syfte att bidra till en hållbar och rättvis global utveckling.

Det är också viktigt för Sverige att öka biståndets effektivitet. Sverige har varit drivande i arbetet med att ta fram ett resultatramverk för rapportering av resultat från projekt och program som finansieras under EU-biståndet.

Samstämmighet och samverkan

För att bekämpa fattigdomen i världen behöver alla politikområden, både i Sverige och inom EU, dra åt samma håll. Dålig samstämmighet mellan olika politikområden kan annars motverka eller omintetgöra ansträngningar och framsteg när det gäller global utveckling och fattigdomsbekämpning. Därför räcker det inte att enbart fokusera på utvecklingspolitiken. Man måste även titta på hur politikområden som exempelvis miljö, klimat, energi, migration och handel påverkar målen för utvecklingspolitiken.

Sverige var ett av de första länderna som, för mer än 10 år sedan, formulerade en sammanhållen politik för global utveckling (PGU) där utgångspunkten är att samtliga politikområden ska bidra till rättvis och hållbar global utveckling. Inom EU kallas samma politik Policy Coherence for Development (PCD). PCD antogs 2005 av ministerrådet och genom Lissabonfördraget är samstämmighetspolitiken ett åtagande för hela EU och dess medlemsländer.

Gemensam planering av biståndet

EU:s så kallade gemensam programmering genomförs nu i drygt 40 samarbetsländer och bygger på att EU:s gemensamma resurser ska användas effektivt. EU strävar efter att medlemsländerna kompletterar och förstärker varandra. Sverige bidrar aktivt i detta arbete, både vad gäller process och i substans kring enskilda strategier. Det stora arbetet sker i fält och många svenska utlandsmyndigheter är aktiva.

Sverige och EU ska både stärka och komplettera varandra

Biståndet är en så kallad "delad kompetens" enligt EU-fördragen, vilket innebär att medlemsländer har egna utvecklings-samarbeten direkt med samarbetsländer samtidigt som EU ger gemensamt bistånd till samma länder.

Målet är att EU:s och medlemsländernas bistånd ska förstärka varandra. Svenska politiska värderingar får genomslag i utformningen av EU:s politik och tillsammans med andra EU-medlemsländer stärks EU som global utvecklingspolitisk aktör.

EU ses som ett komplement till Sveriges utvecklingssamarbete genom att EU finns representerat i fler samarbetsländer än Sverige. EU:s globala räckvidd gör att Sverige kan påverka utformningen och inriktningen av bistånd till länder utan svensk närvaro, inte

minst i sviktande stater och konfliktdrabbade länder. EU ger också bistånd till fler sektorer och olika typer av samarbeten än vad Sverige gör.

Ett exempel på att Sveriges och EU:s utvecklingspolitik samverkar, kompletterar och förstärker varandra är det svenska reformsamarbetet med länderna i Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet inom områden som miljö och klimat, hållbarhet, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Utvecklingssamarbetet är inriktat på områden där Sverige kan bidra med god kompetens och erfarenhet och där EU-biståndet med fördel kan stärkas. Stödet genomförs samordnat med, och som ett komplement till, de insatser som genomförs av EU. Det ökar möjligheterna för Sverige att påverka EU-stödets inriktning och genomförande.

SVERIGE PÅVERKAR EU

Sverige påverkar EU:s utvecklingspolitik genom ministerrådet där medlemsländernas biståndsministrar möts formellt två gånger om året och antar rådsslutsatser som styr policy-inriktningen. Dessa möten förbereds genom diskussioner och förhandlingar i rådsarbetsgrupper med representanter från medlemsländerna. Sverige arbetar även genom genomförandekommittéer och expertgrupper som behandlar olika delar av utvecklingspolitiken och beslutar om inriktning och utformning av utvecklingssamarbetet.

SÅ STYRS EU:S BISTÅND

Det gemensamma biståndet inom EU påverkas och styrs av flera aktörer:

Det **Europeiska rådet**, "EU-toppmötena", där stats- och regeringschefer träffas, fattar beslut om den strategiska inriktningen på politiken och om ramarna för EU:s budget för bistånd.

Ministerrådet och **Europaparlamentet** beslutar om policyinriktningen, efter förslag från **EU-kommissionen**. I Europaparlamentet är det **utvecklingsutskottet** som ansvarar för att behandla förslag från EU-kommissionen, skriva betänkanden i utvecklingsfrågor och övervaka EU-kommissionens biståndsbudget.

EU:s utrikestjänst, European External Action Service (EEAS), med högkvarter i Bryssel och ca 140 EU-delegationer runt om i världen, arbetar med frågor som rör EU:s gemensamma utrikespolitik där utvecklingssamarbetet är en viktig del, inklusive det strategiska arbetet och den övergripande utformningen av EU:s program för utvecklingssamarbete. EEAS, som leds av EU:s höga representant för utrikesfrågor och säkerhetspolitik, tillika vice-ordförande i EU-kommissionen, Federica Mogherini, samverkar med medlemsstaterna i rådet och EU-kommissionen i att utforma och genomföra EU:s externa politik.

Samordningen och implementeringen av biståndet sköts framför allt av **EU-kommissionens generaldirektorat för utveckling och samarbete**, (DG DEVCO/ EuropeAid). Neven Mimica, kommissionären för internationellt samarbete och utveckling, ansvarar för verksamheten.

EU är en av världens största givare av humanitärt bistånd. **Generaldirektoratet för humanitärt bistånd och civilskydd** (DG ECHO), under ledning av kommissionär Christos Stylianides, är EU:s främsta aktör på detta område. Det finansierar biståndsinsatser som genomförs genom olika partner. ECHO stöder också konkret humanitärt arbete runt om i världen.

För att stärka samstämmigheten i EU:s politik är EU-kommissionen uppdelad i "kluster" där kommissionärer för områden som berör och påverkar varandra samarbetar för att försäkra att EU-politiken blir enhetlig. Detta är i linje med samstämmighetspolitiken (PCD). **Utrikesklustret** leds av Federica Mogherini och utgörs även av kommissionärerna för internationellt samarbete och utveckling, handel, grannskap och utvidgning samt humanitärt bistånd och krishantering.

EUROPAÅRET FÖR UTVECKLINGSSAMARBETE

Varje år har EU ett särskilt tema. 2015 är temat utvecklingssamarbete (European Year for Development, EYD2015). Det är första gången som temat är av global karaktär.

Syftet med EYD2015 är att skapa en gemensam utgångspunkt för EU:s medlemsländer, organisationer i civilsamhället och allmänheten att diskutera global utveckling och EU:s roll i världen.

Inom hela EU planeras aktiviteter för att uppmärksamma EYD2015. Det är ett tillfälle att informera EU:s medborgare om vad EU och medlemsländerna gör inom området och inspirera fler att engagera sig i utvecklingsfrågor.

I Sverige samordnas arbetet av UD, Sida, CONCORD Sverige med stöd av EU-kommissionens representation i Sverige.

svenska: #EYD2015SE

engelska: #EYD2015

EuropeanYearForDevelopment2015

europa.eu/eyd2015/sv

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

Sida

CONCORD
Svenska & europeiska CSO:er för global utveckling
Sverige